

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 grudnia 2019 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wystąpił przeciwko M. P. o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od pozwanego kwoty 81.591,37 zł wraz z odsetkami: od kwoty 79.153,64 zł – w wysokości czterokrotności stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP od dnia 11 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty, od kwoty 2.437,73 zł – w wysokości ustawowej za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazano, że dochodzona kwota wynika z zawartej pomiędzy stronami umowy kredytu gotówkowego z 20 października 2016 r.

(pozew, k. 4-4v.)

W nakazie zapłaty, wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 28 stycznia 2020 r., Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz, k. 85)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, kwestionując powództwo co do zasady jak i wysokości.

Pozwany podniósł zarzuty nieudowodnienia wykonania umowy przez bank, braku możliwości weryfikacji dochodzonej pozwem kwoty, niewykazania, że pozwany zalegał z realizacją zobowiązania oraz przedwczesności powództwa, wskazując naruszenie art. 75c prawa bankowego.

(sprzeciw, k. 89-91v.)

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2020 roku Sąd, w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c., skierował sprawę na posiedzenie niejawne celem rozpoznania i wydania wyroku; udzielając w związku z tym stronom terminu 14 dni na złożenie pism procesowych celem zgłoszenia wszelkich wniosków, twierdzeń i zarzutów – pod rygorem pominięcia twierdzeń i wniosków złożonych po terminie.

(postanowienie k. 137)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. jest następcą prawnym Banku (...) Spółki Akcyjnej we W..

(odpis zupełny KRS, k. 28-83)

Bank (...) S.A. z siedzibą we W. zawarł w dniu 20 października 2016 r. z M. P. umowę o kredyt gotówkowy nr (...). Bank udzielił kredytu w wysokości 120.000 zł do dnia 17 października 2022 r. z przeznaczeniem na finansowanie bieżących potrzeb konsumpcyjnych lub na inny dowolny zadeklarowany cel, w tym na spłatę posiadanych zobowiązań kredytowych w banku lub innych bankach, finansowanie prowizji z tytułu udzielenia kredytu na zasadach ustalonych w: umowie, „Regulaminie kredytowania klientów indywidualnych w Banku (...) S.A.” i ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 2 2012 r., poz. 1376 - tj. z późn. zm.).

Od udzielonego kredytu bank pobierał odsetki według stawki stałej. Oprocentowanie kredytu wynosiło 4,99% w stosunku rocznym (§ 2 ust. 1). Całkowita kwota do zapłaty na dzień zawarcia umowy wynosiła 139.326,38 zł, w tym całkowita kwota kredytu 120.000 zł; całkowity koszt kredytu 19.326,38 zł (§ 4 ust. 5). Kredyt i odsetki miały

zostać spłacone w 72 miesięcznych równych ratach. Kredytobiorca zobowiązał się do terminowego dokonywania spłat kredytu i odsetek zgodnie z umową i harmonogramem spłat stanowiącym jej integralną część (§ 6 ust. 1 i 2).

W myśl § 9 umowy Kredytobiorca zobowiązał się pokryć odsetki od należności przeterminowanych. Oprocentowanie należności przeterminowanych zostało ustalone jako równe czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

(umowa, k. 6-8; KRS powoda, k. 16-25v., 28-83)

Zgodnie z § 10 umowy bank mógł wypowiedzieć umowę o kredyt z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia i zażądać spłaty całej należności.

(umowa, k. 6-8)

Kwota kredytu została uruchomiona 20 października 2016 r. i przelana zgodnie z umową.

(historia rachunku, k. 107).

M. P. nie dokonywał spłaty kredytu zgodnie z harmonogramem. Ostatnia wpłata miała miejsce w dniu 18 marca 2019 r. i wyniosła 168,20 zł.

(zestawienie spłat rat kapitałowo-odsetkowych, k. 105-105v.; historia rachunku, k. 107 ; zestawienie, k. 130-130v.)

Bank w dniu 23 kwietnia 2019 r. sporządził pismo zatytułowane „Ostateczne wezwanie do zapłaty”, skierowane do M. P., w którym wskazano, że w związku z umową z 20 października 2016 r. widnieje zadłużenie przeterminowane, które na dzień 23 kwietnia 2019 r. wynosi 5.676,57 zł, w tym: przeterminowany kapitał – 4.840,07 zł; przeterminowane odsetki – 799,16 zł; odsetki karne 37,34 zł. Bank wezwał M. P. do uregulowania zadłużenia przeterminowanego w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 maja 2019 r.

(pismo, k. 101-101v.)

W piśmie datowanym na 18 czerwca 2019 r. (...) Bank (...) SA. Wypowiedział umowę z 20 października 2016 r. oraz wezwał M. P. do spłaty całej wierzytelności Banku w ciągu 30 dni od otrzymania niniejszego wypowiedzenia. Bank wskazał, że zadłużenie według stanu na dzień 18 czerwca 2019 r., wynosi 80.721,43 zł, w tym: z tytułu nie przeterminowanego kapitału 71.063,31 zł, z tytułu nieprzeterminowanych odsetek 19,70 zł; z tytułu przeterminowanego kapitału 8.090,33 zł, z tytułu przeterminowanych odsetek 1.420,52 zł, z tytułu karnych odsetek 127,57 zł.

Jednocześnie Bank poinformował, iż wpłata w ciągu 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia całości zadłużenia z tytułu przeterminowanego kapitału powiększonego o bieżące odsetki naliczone do dnia spłaty, przeterminowanych odsetek, odsetek karnych, naliczonych kosztów wynikających z umowy kredytowej i Taryfy opłat i prowizji pobieranych przez (...) Bank (...) S.A. za czynności bankowe dla ludności oraz terminowa spłata najbliższej wymagalnej raty kredytu, zostanie potraktowane jako zgoda na uznanie wypowiedzenia umowy kredytu przez Bank za bezskuteczne i utrzymanie dotychczasowych warunków umowy kredytowej.

Przesyłka nie została odebrana przez M. P., a list został zwrócony do nadawcy 16 lipca 2019 r.

(wypowiedzenie, k. 9, 102, potwierdzenie nadania – książka nadawcza, k. 10; potwierdzenie odbioru, k. 103-103v., wydruk z śledzenia przesyłek, k. 104-104v., zestawienie spłat rat kapitałowo-odsetkowych, k. 105-105v.)

Wezwaniem do zapłaty, datowanym na dzień 14 listopada 2019 r. , nadanym 15 listopada 2019 r., Bank wezwał M. P. do zapłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu z dnia 20 października 2016 r. w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Bank poinformował, że na dzień 14 listopada 2019 r. zadłużenie wymagalne wynosi łącznie

83.281,52 zł, w tym z tytułu: przeterminowanego kapitału – 79.153,64 zł; przeterminowanych odsetek 2.437,73 zł; odsetek karnych 1.690,15 zł.

(wezwanie, k. 11; potwierdzenie nadania -książka nadawcza, k. 12).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt dokumenty.

Fakt zawarcia umowy kredytu, jego wysokość, wysokość poszczególnych spłat została udokumentowana dokumentami załączonymi przez stronę pozwaną – w tym historią rachunku, w którym znajdują się dowód wypłaty kredytu na konto pozwanego. Strona pozwana nie wzruszyła skutecznie tych dowodów.

W odniesieniu do zarzutu nie wykonania umowy przez bank, fakt ten potwierdza samo zachowanie pozwanego, który podjął spłatę zadłużenia, realizował dobrowolnie zobowiązania wynikające z umowy.

W odniesieniu do wysokości roszczenia, w ocenie Sądu nie doszło do skutecznego wzruszenia przedstawionych przez bank wyliczeń. Pozwany – mimo wezwania wprost przez Sąd do wskazania, które z wyliczeń są kwestionowane, z jakich powodów, czy jest to kwestia wpłat dłużnika, czy sposobu dokonywania naliczeń (zarządzenie k. 112) – nie sprecyzował w żaden sposób swojego zarzutu. W ocenie Sądu, jego zgłoszenie zmierzało jedynie do przedłużenia postępowania. Wyliczenie przedłożone przez powoda było precyzyjne; wskazywało wysokość kapitału, daty wymagalności, wysokość i sposób naliczenia odsetek i prowizji, uwzględniało precyzyjnie daty i wysokość dokonanych przez pozwanego spłat. Żadna z tych okoliczności nie została wzruszona, nie wykazano, aby którakolwiek z danych była błędna, nie podniesiono, że pozwany dokonał innych, dalszych i nie uwzględnionych przez powoda wpłat.

Tym samym zarzut, że brak było podstaw do wypowiedzenia umowy także nie mógł się ostać – pozwany nie uprawdopodobnił nawet, że wywiązywał się ze swojego zobowiązania po dniu 18 marca 2019 r.

Strona pozwana natomiast nie wykazała, że pismo z 23 kwietnia 2019 r. zostało kiedykolwiek wysłane i doręczone pozwanemu. Wobec zarzutów zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty zostały złożone dowody doręczenia korespondencji kredytobiorcy, ale dotyczyły: pisma zawierającego wypowiedzenie z 18 czerwca 2019 roku (k. 10 w zw. z k. 103) i wezwanie do zapłaty z dnia 14 listopada 2019 roku dokonane po wypowiedzeniu umowy, mające przedsądowy charakter (k. 12 w zw. z k. 104). O ile w przypadku wezwania do zapłaty dokonanego po wypowiedzeniu umowy dowód doręczenia stanowił wydruk ze strony poczty pozwalającej na śledzenie przesyłek (k. 104), możliwy do sprawdzenia także przez strony, czy Sąd (k. 151), to w przypadku wezwania do zapłaty sprzed wypowiedzenia umowy, taki dowód nie został przedstawiony. Nie złożono także kopii dokumentu doręczenia. Nie jest również możliwe ustalenie numeru przesyłki, który pozwoliłby prześledzić przesyłkę na stronie Poczty Polskiej, jak w przypadku drugiego wezwania.

Sąd wielokrotnie wzywał stronę powodową do udokumentowania, że wezwanie do zapłaty z 23 kwietnia 2019 r. zostało doręczone (wezwanie do ustosunkowania się do sprzeciwu k. 95, zakreślenie terminu na ustosunkowanie się do sprecyzowanych przez pozwanego zarzutów k. 114, postanowienie k. 137). Ostatecznie zarządzeniem z dnia 14 lipca 2020 r., k. 153, Sąd wezwał powoda wprost do złożenia dowodu doręczenia wezwania do zapłaty z dnia 23 kwietnia 2019 roku. Wezwanie pozostało bez odpowiedzi pomimo zakreślonego terminu.

W powyższym stanie faktycznym, Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. rozpoznanie sprawy i wydanie wyroku na posiedzeniu niejawnym może nastąpić, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

W rozpoznawanej sprawie Sąd doszedł do przekonania, że zgromadzony materiał dowodowy stanowi wystarczającą podstawę z punktu widzenia istotności rozstrzygnięcia. Jednocześnie brak wniosków dowodowych wymagających przeprowadzenia rozprawy i zasada szybkości postępowania, wyrażona w art. 6 k.p.c. spowodowały, że Sąd orzekł na posiedzeniu niejawnym, uprzedzając o tym strony postanowieniem z dnia 12 czerwca 2020 roku (k. 137).

Powództwo podlegało oddaleniu w całości jako przedwczesne.

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U.2018.2187 t.j. z dnia 2018.11.23) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Zgodnie z zaprezentowanym materiałem dowodowym, w dniu 20 października 2016 r. została zawarta umowa kredytu gotówkowego. Sąd ustalił, że M. P. zaprzestał spłaty rat kredytu w marcu 2019 r. i nadal nie wywiązuje się z umowy. W związku z tym strona powodowa podjęła działania zmierzające do wypowiedzenia umowy. Zostało udowodnione, że powód skierował do kredytobiorcy pismo z dnia 18 czerwca 2019 r., w którym zwarto informację o wypowiedzeniu umowy kredytu, a następnie, w listopadzie – pismo wzywające do zapłaty całej należności.

Nie zostało natomiast wykazane, że pismo z dnia 23 kwietnia 2019 r., wzywające do zapłaty należności przed wypowiedzeniem umowy, z zastrzeżeniem możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, zostało do pozwanego skierowane. Strona powodowa nie złożyła dowodu nadania, ani doręczenia tego pisma. Inaczej niż wobec pozostałych przesyłek, nie wskazała numeru przesyłki pocztowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że doszło do naruszenia art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie z art. 75c ust. 1-6 ustawy, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację.

Przepis powyższy został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych ustaw (Dz. U. z dnia 12 listopada 2015 r., poz. 1854), zaś z art. 12 tej ustawy wynika, że banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Zatem zarówno w dacie zawarcia, jak i w dacie wypowiedzenia umowy kredytu w przedmiotowej sprawie, bank był obowiązany do uprzedniego wdrożenia procedury wynikającej z przepisu art. 75c Prawa bankowego przed wypowiedzeniem kredytu.

Uwzględniając treść wspomnianego przepisu uznać należy, że bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Zgodnie z określoną ustawą procedurą w pierwszej kolejności powód winien wpierw doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 (ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe) oraz pouczyć o możliwości wystąpienia z wnioskiem o restrukturyzację w terminie 14 dni. Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy kredytowej. W przypadku gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). Wywód w tym zakresie przeprowadził Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 8 listopada 2019 r., sygn. akt I ACa 1213/18, czy Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 3 grudnia 2019 r., sygn. akt V ACa 454/19. W szczególności nie prowadzi ona do wymagalności wierzytelności banku o spłatę tej części kredytu, co do której kredytobiorca nie pozostawał w opóźnieniu. Przepis art. 75c ma charakter semidyspozytywny. Może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu tylko na

korzyść kredytobiorcy (np. przez wydłużenie terminu na złożenie wniosku w sprawie restrukturyzacji kredytu). Takie stanowisko prezentuje także judykatura (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 2019 r., sygn. akt I ACa 466/18).

Biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy, w szczególności treść pisma z 18 czerwca 2019 r. Sąd Okręgowy uznał, iż wynikająca z art. 75c ustawy Prawo bankowe procedura wypowiedzenia przedmiotowej w sprawie umowy nie została w stosunku do M. P. zachowana. Powodowy Bank wypowiadając umowę kredytu, nie poprzedził tego wymaganym wezwaniem z art. 75c. Pismo z dnia 23 kwietnia 2019 r. nie zostało powodowi doręczone.

Na marginesie należy zauważyć, że nie zostało ono prawidłowo sformułowane; powód nie określił pozwanemu minimalnego, wymaganego ustawą terminu 14 dni roboczych od dnia trzymywania wezwania. Nie wskazał na możliwość wystąpienia w tym terminie z wnioskiem o restrukturyzację.

Natomiast drugie wezwanie do zapłaty zostało dokonane już po wypowiedzeniu umowy kredytu.

Sąd Okręgowy podziela wyrażone w orzecznictwie stanowisko, że od banku jako profesjonalisty należy oczekiwać, aby działania upominawcze, były zgodne z dyspozycją art. 75c prawa bankowego i tym samym poprzedzały właściwe wypowiedzenie umowy. Powód jednak nie zachował wymagań dotyczących wezwania M. P. do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni, nie poinformował kredytobiorcy o możliwości złożenia w tym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wypowiedzenie umowy byłoby możliwe dopiero po bezskutecznym upływie terminu co najmniej 14 dni roboczych. Tym samym, wypowiedzenie przedłożone w niniejszej sprawie jest nieważne.

Z uwagi na to, że żądanie powódki zostało oddalone w całości, sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. Koszty poniesione przez stronę pozwaną wyniosły łącznie 5.417 zł (wynagrodzenie dla pełnomocnika wraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa). Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone zostało przez sąd na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j. z dnia 2018.01.30).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda